

עלון מושגי יסוד

עלון חדשי יוצא לאור ע"י מכון "ובהם נהגה" ה"ל ספרים יחודיים טבלאות וסיכומים ע' וינשטיין לקבלת העלון k0527159361@gmail.com

מאורעות החודש

- א' ניסן - יום ראשון
- ז' ניסן - שבת קודש פרשת ויקרא.
- י"ב ניסן - תענית בכורים מוקדם.
- ליל י"ג ניסן - ליל יום שישי בדיקת חמץ.
- י"ג ניסן - יום שישי שריפת חמץ.
- י"ד ניסן - שבת קודש פרשת צו - שבת הגדול.
- סוף זמן אכילת חמץ. תחילת שעה רביעית שעות זמניות, 10:00 אופק ביתר
- סוף זמן שריפת חמץ סוף שעה חמישית שעות זמניות, 11:21 אופק ביתר
- סו"ז אכילת אפיקומן 12:40 אופק ביתר
- מוצאי שבת קודש פרשת בא, ליל הסדר.
- סוף זמן ברכת הלבנה ליל יו"ט 2:35.
- ט"ו ניסן - יו"ט ראשון של פסח - יום ראשון
- חג הפסח מיום ראשון ט"ו ניסן עד שבת קודש כ"א ניסן, ולבני חו"ל עד יום ראשון כ"ב ניסן.
- ט"ז ניסן - יום שני - לבני א"י יום א' דחוו"מ, לבני חו"ל יו"ט שני של פסח.
- חול המועד - לבני א"י מיום שני ט"ז ניסן, ולבני חו"ל מיום שלישי י"ז ניסן, עד יום שישי כ' ניסן.
- כ"א ניסן - שבת קודש - שביעי של פסח.
- כ"ב ניסן - יום ראשון לבני א"י אסרו חג, לבני חו"ל יו"ט שני.
- כ"ח ניסן - שבת קודש פרשת שמני - שבת מברכים.
- כ"ט ניסן - יום ראשון ערב ראש חודש.
- ל' ניסן - יום שני א' דראש חודש אייר.

מנהגי החודש

- שלשה שמות לחודש זה : ראש חדשים- החודש הראשון, חודש האביב, ניסן.
- אחד בניסן ראש השנה לחמשה דברים למלכים, לרגלים, לחדשים, לעיבורים, ולתרומת שקלים.
- התורה קראתו חודש הראשון וכן חודש האביב מפני שבו הצמח וכל חי פורח ומתחדש ואילו ניסן הוא שם בבלי שהעלו ישראל עמם מבבל ואף הוא נקרא על שם האביב ניסן משורש ניצן ע"ש הניצנים נראו בארץ.

- חודש ניסן לעולם מלא 30 יום. מזלו טלה על שם שה לבית אבות שצינתה התורה לישראל להביא לקרבן פסח.
- כל חודש ניסן אין אומרים תחנון.
- נוהגים מראש חודש ואילך לומר כל יום פרשת נשיא שהקריב בו ביום וביום שלושה עשר יש קוראים פרשת בהעלותך עד כן עשה את המנורה.
- מכירת חמץ.
- נוהגים להביא קמחא דפסחא, מנהג זה לא משום מצות צדקה שהרי מצוה זו נוהגת בכל השנה, אלא משום חרות נהגו בו, שאפילו כבר קיים מצות צדקה כהלכתה, אין הוא מרגיש חרות בנפשו אם הוא יודע בסמוך לו נמצאים עניים שאין להם מה יאכלו.
- י"ג ניסן - יום חמישי תענית בכורים, ונוהגים לעשות סיום.
- ליל י"ג ניסן - ליל שישי בדיקת חמץ, לפני בדיקת חמץ מניחים 10 פתיתים של חמץ.
- ולפני הבדיקה מברכים על ביעור חמץ.
- ואחרי הבדיקה אומרים כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דלא חמתיה ודלא בערתיה לבטל ולהוי הפקר כעפרא דארעא.
- יום שישי - י"ג ניסן - שריפת החמץ בזמן של כל השנים לפני שעה השישית, צריך לזכור לשרוף את 10 הפתיתים. ויניח כמה דברי מאכל בצד בשביל שבת.
- יש נוהגים לאפות אחרי חצות מצות מצוה.
- תזכורת - לבדוק כיסים אם יש חמץ, להפריש חלה לפני שבת מהמצות, להכין מי מלח להטביל את הכרפס, לצלות ביצה וזרוע, לפרר את החזרת. לבדוק את החסה, ולהכין שלש מצות שלמות לליל הסדר, להכין גר שידליק גם ליום ראשון בשביל יו"ט הבדלה וכו'.
- י"ד ניסן שבת הגדול - על מה גדול מכל השבתות, אלא לפי שניסן שבו יצאו ממצרים חמישי בשבת היה, ומקחו של פסח מבעשור היה בשבת שלפני פסח, אמרו ישראל הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלונו, אמר להם הקב"ה עתה תראו הפלא אשר אעשה לכם, הלכו ולקחו איש איש פסחו להיות להם למשרת עד ארבעה עשר יום וכשראו כן המצרים היו רוצים לנקום מהם והיו מעיין מחותכין ונידונין ביסורים ובחליים רעים, ולא הזיקו לישראל, ועל שם שנעשו בו נסים לישראל נקרא שבת שלפני פסח שבת הגדול (תודעה בשם ספר הפרדס)
- יש נוהגים לומר יוצרות בשחרית בחזרת הש"ץ, יש נוהגים לומר סדר הגדה מהא לחמא עניא עד לכפר על נפשותינו לפני תפלת מנחה.
- חמץ, משש שעות ולמעלה דהיינו מתחלת שעה שביעית ביום י"ד אסור מן התורה באכילה ובהנאה, אעפ"י שאינו עובר בכל יראה עד הלילה, ואסרוהו חכמים באכילה שתי שעות קודם, דהיינו מתחילת

בליל שביעי של פסח מדליקים נרות ואומרת להדליק נר של שבת וי"ט.

נוהגים לומר שירה בחצות ליל שביעי של פסח.

כ"ב ניסן - יום ראשון לבני ארץ ישראל אסרו חג, ולבני חו"ל יו"ט שני של שביעי של פסח.

כ"ח ניסן - שבת קודש - פרשת שמיני - שבת מברכים ראש חודש אייר יהיה ביום השני וביום השלישי. הבאה עלינו לטובה. המולד יהיה בליל שני 20:30 / 2 חלקים.

ולהגרמי"ט בליל שני בשעה 21:07

אומרים אב הרחמים.

כ"ט ניסן - יום ראשון לא אומרים תפלת יום כיפור קטן.

ל' ניסן - יום שני אדר"ח אייר.

שינויים בתפילה

א' ניסן - ראש חודש ניסן יום שלישי אומרים במעריב בליל ר"ח ובשחרית ובמנחה ובברכת המזון יעלה ויבוא, אמרים הלל בדילוג ובקריאת התורה בחומש במדבר, ומתפללים מוסף.

י"ד ניסן - שבת הגדול אין אומרים אב הרחמים ולא צדקתך במנחה, במוצ"ש לפני שמונה עשרה אומרים וידבר משה ותפלת שמו"ע של יו"ט ומוספים ותודענו, אין אומרים ויהי נועם. ואומרים הלל השלם, ובמקום שיר המעלות אומרים בצאת ישראל.

בשחרית מתפללים כמו בשבת אחרי ברכו אומרים המאיר לארץ ושמו"ע של שלשה רגלים, הלל בדילוג ואומרים ה' ה' בפתחת הארון קודש, וקוראים בתורה ומתפללים מוסף.

קריאת התורה - מוציאים שני ספרי תורה, השני למפטיר, וכן בכל חוה"מ ובשביעי של פסח. אומרים פזמון י-ה א-לי וגואלי, אחרי קריאת התורה.

יש נוהגים לומר תפלת הטל לפני תפלת מוסף, ויש נוהגים לומר בתפלת מוסף. במוסף - מתחילים להגיד מוריד הטל.

לזכור להגיד לנשים שמתחילים לומר מוריד הטל.

מעריב יום טוב מתפללים כמו יום חול אומרים אתה חוננתנו, מתחילים לומר ותן ברכה. ויעלה ויבוא. ולבני חו"ל יו"ט שני מתפללים תפלת שמו"ע של יו"ט. במקום שיר המעלות אומרים בצאת ישראל וכל בכל חוה"מ ובשביעי של פסח.

ומתחילים ספירת העומר במוצאי יום טוב אחרי מעריב, ובני חו"ל אומרים את ספירת העומר בלילה סדר השני.

מט"ז ניסן - כ"ב ניסן שבוע הראשון של ספירת העומר, שבוע של חסד מחג"ת נהי"ם.

מ-ט"ז ניסן יום ראשון לבני א"י, ולבני חו"ל מיום י"ז ניסן יום שני עד כ' ניסן יום שלישי חול המועד ומתפללים כמו ביום חול אם כמה שינויים אין אומרים מזמור לתודה ומוסיפים יעלה ויבוא בשמ"ע והלל בדילוג וקריאת התורה ומוסף.

כ"א ניסן - שבת קודש שביעי של פסח, מתפללים כמו בשבת לא אומרים הודו לפני מנחה בער"ש, ויש מתחילים ידיד נפש. ומזכירים

שעה חמישית אפי' חמץ דרבנן. ומותר לאכול חמץ עד שלישי היום דהיינו עד סוף שעה רביעית, ובהנאה מותר בשעה חמישית, ונוהגין למכור החמץ קודם שעה החמישית, וצריך לחזור ולבטל החמץ פעם שנית, וטוב לבטלו בשעה החמישית קודם זמנן איסורו.

סוף זמן אכילת חמץ. תחילת שעה רביעית שעות זמניות, סוף זמן שריפת חמץ סוף שעה חמישית שעות זמניות.

וצריך לבדוק בלוחות את זמני היום

היות ולא יכולים לשרוף בשבת אז מגקים את השלחן וכו' וזורקים הכל לזבל.

ולפני זמן שריפת חמץ אומרים כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דחזיתה ודלא חזיתה. (דחמתיה ודלא חמתיה) דבערתיה ודלא בערתיה דידענא ליה ודלא ידענא ליה לבטל ולהוי הפקר כעפרא דארעא.

וצריך להבין את מה שאומרים ואם לא מבין יאמר בשפה שהוא מבין. ובעברית כל סוגי חמץ והשאור שיש ברשותי, בין אם ראיתי אותם ובין אם לא ראיתי אותם, יהיו בטלים וחשובים כעפר.

הביטול צריך לומר לפני שעה שישי שעות זמניות.

נוהגים לומר אחרי חצות סדר הקרבת קרבן פסח.

אסור לאכול משעה עשירית כדי שיאכל בלילה מצה לתיאבון. לבני א"י 3:55

ליל ט"ו ניסן - מוצאי שבת קודש, מדליקים נרות כמו בכל יו"ט, ואשה מברכת להדליק נר של יום טוב ושהחיינו.

ליל הסדר, חג הפסח, יש לובשים קיטל בליל הסדר. מסדרים את הקערה.

בקידוש עושים הבדלה ואומרים יקנ"ז דהיינו יין קידוש נר הבדלה זמן דהיינו שהחיינו.

אין לדבר מרחצה עד אחרי אכילת כורך.

וצריך לאכול את הכזית מתחילת אכילה עד סופה לא יותר מכדי אכילת פרס.

וצריך לאכול את אפיקומן עד חצות הלילה.

ט"ז ניסן - יום שני בני חו"ל עושים יו"ט שני של גלויות ועושים עוד הפעם ליל הסדר. ומתחילים לספור ספירת העומר, בני א"י אומרים ספירת העומר אחר מעריב כל אחד כמנהגו, בני חו"ל בסוף הסדר.

חול המועד לבני א"י מיום שני ולבני חו"ל מיום שלישי, עד יום שלישי. לענין תפילין כל אחד כמנהגו.

ברכת האילנות

הרואה פעם ראשונה אילנות בפריחתם בימי ניסן מברך (מברך פעם אחת בשנה)

ולפני הברכה יאמר: לשם יחוד קודשא בריך הוא בשם כל ישראל, הרני רוצה לברך ברכה על האילנות כפי המצוה מחז"ל, לעשות רצונו יתברך ולתקן בזה מה שפגמתי בדבור פי ובהרהרו לבי ובהילוך רגלי. אנא ה' רחום וחנון דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני, הדריכני בנתיב מצותיך כי בו חפצתי, מודה אני לפניך שהחייטני והגעתי לברך ברכה זו.

כְּרוֹף אֶתְּהָ ד' אֶלְקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֵא חֶסֶד בְּעוֹלָמוּ דְכָר וּבָרָא מִן בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבוֹת לְהוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם :

כ'א ניסן - שבת שביעי של פסח שביעי של פסח.

את חג המצות ביעלה ויבוא, ובשחרית מוצאים שני ספרי תורה ויש נוהגים לומר שיר השירים אחרי קריאת התורה, בשחרית מתפללים כמו בשבת ושמ״ע של שלשה רגלים עם הזכרת שבת, הלל בדילוג, וקוראים בפרשת בשלח ואמרים יזכור לפני מוסף. ומתפללים מוסף של שלש רגלים עם הזכרת שבת.

כ״ב ניסן - מוצאי שבת לבני חו״ל ליל יו״ט שני של שביעי של פסח אומרים וידבר משה אחרי השכיבו, ומתפללים שמ״ע של שלש רגלים.

כ״ג ניסן - יום ראשון לבני א״י אסרו חג, ולבני חו״ל יום שני של שביעי של פסח.

מכ״ג ניסן - כ״ט ניסן שבוע השני של ספירת העומר, שבוע של גבורה מחג״ת נהי״ם.

כ״ח ניסן - שבת קודש פרשת שמיני שבת מברכים. אין אומרים צדקתך במנחה אבות פרק א' ל' אייר - יום שני א' דראש חודש.

סדר קריאת התורה לפסח

סימן לקריאת התורה בפסח, משך תורא, קדש בכספא, פסל במדברא, שלח בכורא.

ט״ו ניסן יום ראשון - יו״ט ראשון, משכו וקחו לכם, (שמות י״ב)
ט״ז ניסן יום שני - יום א' דחווה מ יו״ט שני של גליות שור או כשב (ויקרא כב)

י״ז ניסן יום שלישי ב' דחווה מ קדש לי כל בכור (שמות י״ג)
י״ח ניסן יום רביעי ג' דחווה מ אם כסף תלוה את עמי (שמות כב)
י״ט ניסן יום חמישי ד' דחווה מ פסל לך (שמות לג)
כ' ניסן יום שישי ה' דחווה מ וידבר (במדבר ט), במדבר סיני ויעשו בני ישראל את הפסח,

כ״א ניסן שבת קודש שביעי של פסח, בשלח.
כ״ב ניסן יום ראשון לבני חו״ל יו״ט שני של גליות כל הבכור (דברים ט״ו)

מפטיר בכל פסח בחומש במדבר פרשת פנחס, ביו״ט הראשון ובחו״ל גם ביו״ט שני של גליות, מתחילים ובחודש הראשון, ובשאר הימים מתחילים והקרבנם.

סדר הפטרה

פרשת ויקרא

עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה פרק מ״ג)
שנאמר בו לא הבאת לי שה וגו' שהנביא מוכיח את ישראל שמוטב לשמוע בקול ה' ולא יצטרכו להביא קרבנות, מאשר יחטאו ויבאו קרבנות הנאמרים בפרשה.

פרשת צו - שבת הגדול
וערבה לה' וגו' (מלאכי ג)

בה הנה אנכי שולח לכם את אלי-ה הנביא, שהיא בשורת הגאולה העתידה, וזה מעין בשורת גאולת מצרים שנתבשרו בעשור לחודש, שחל בשבת לפני פסח שלקחו צאן לפסח והיו שיני במצרים קהות.

ט״ו ניסן - ביו״ט ראשון ויאמר יהושע (יהושע ג)
ט״ז ניסן - לבני חו״ל יו״ט שני של גליות וישלח המלך ויאספו (מלכים ב כג)

כ״א ניסן - בשביעי של פסח, וידבר דוד לה' (שמואל ב כב)
פרשת שמיני

ויסף עוד דוד (שמואל ב' ו')

המדברת מעין פרץ עוזה שמת מפני שהתקרב יותר מדי אל ארון האלוקים, והא מעין הפרשה המדברת מנדב ואביהוא שמתו מפני שהקריבו אש זרה

זכור ימות עולם מתוך ספר חישובי עולם התורה

א' ניסן

לפי רבי יהושע נברא העולם (ראש השנה יא) פ' שבא' ניסן נברא אדם הראשון.

לפי ר' יהושע נברא אדם הראשון חוה קין ותאומתו, הבל ושתי תאומות.

בשנת א' תרנ״ז לפי רבי יהושע נח שלח את היונה פעם שלישית.
בשנת ב״א תמ״ח ה' אמר למשה שיאמר לבני׳ לקחת שה בי׳ ניסן ומצות פסח, (שבת פ״ח)

בשנת ב״א תמ״ט הוקם המשכן יום שמיני למלואים והנשיאים התחילו להקריב כל יום נשיא אחר, יום ראשון הקריב נחשון בן עמינדב נשיא למטה יהודה (פרשת שמיני-נשא)

ה' אומר ליהודים לעשות פסח בי״ד ניסן (פרשת בהעלתך)
פטירת נדב ואביהוא (פרשת שמיני)

בשנת ג״א תי״ב בערך בשנת שבע למלכות דריוש היה יסוד המעלה ועזרא אמר לעם שהלך אתו מתני שהיו על נהר שהוא לצום לפני ה' ולבקש ממנו דרך ישרה לנו ולטפנו ולכל רכשנו (עזרא ז' ח')

י' ניסן

בשנת ב״א תפ״ז מרים נפטרה.

בשנת ב״א תפ״ח בני׳ עברו את הירדן, ושמו 12 אבנים בהר עיבל ושדו אותם בסיד, ובנו מזבח ועלו עלות ושלמים, וכתבו על האבנים את התורה, ואמרו את הברכות על הר גריזים ואת הקללות על הר עיבל, וקלפו את האבנים והלכו בגלגל ולנו שם ושמו בגלגל את האבנים ויהושע מל את היהודים. (יהושע ה)

בשנת ג״א תי״ב עזרא והעם אשר אתו נסעו מנהר שהוא (עזרא ח)

י״ג ניסן

בשנת ג״א ת״ה המן שלח הרצים.

אסתר אומרת למרדכי לך כנוס, וצמו י״ד ט״ו ט״ז.

י״ד ניסן

בשנת ב״א תמ״ח בני׳ שחטו את הפסח במצרים.

בשנת ב״א תמ״ט בני׳ שחטו את הפסח במדבר.

בשנת ב״א תפ״ח בני׳ שחטו את הפסח בארץ ישראל.

ליל ט״ו ניסן

בשנת ב״א תמ״ח היה בחצות מכת בכורות ובני ישראל מלו

בשנת ג״א ת״ד אסתר ביקשה שהיהודים יצמו.

ט״ז ניסן

בשנת ב״א תמ״ח בני׳ יצאו ממצרים לסוכות.

בשנת ג״א ת״ד אסתר מזמינה את אחשורוש והמן לסעודה.

ט״ז ניסן

פניני עמו

שמות ארבע כוסות מרמזות על מה הם שייכות

כוס ראשון בגמטריה קידוש היום על היין

החשבון - כוס ראשון - כוס 86 ראשון 557 סה"כ 643 + 8 אותיות סה"כ = 651

קידוש היום על היין - קידוש 420 היום 61 על 100 היין 75 סה"כ = 651

כוס שני בגמטריה הר"ת של נט"י מוציא מצה כורך שו"ע אפיקומן

החשבון - כוס שני - כוס 86 שני 360 סה"כ = 446 + 6 אותיות סה"כ = 452

הר"ת של נט"י מוציא מצה כורך שו"ע אפיקומן זה נממכשא 451 + 1 כולל סה"כ = 452

כוס שלישי בגמטריה ברכת המזון

החשבון - כוס שלישי - כוס 86 שלישי 650 סה"כ = 736 + 2 מילים וכולל סה"כ 739

ברכת המזון - ברכת 622 המזון 108 סה"כ = 730 + 9 אותיות סה"כ = 739

כוס רביעי בגמטריה זכינו לסדר

החשבון - כוס רביעי - כוס 86 רביעי 292 סה"כ = 378 + 8 אותיות וכולל = 387

זכינו לסדר - זכינו 93 לסדר 294 סה"כ = 387

זמר חד גדיא מראה שה' הוא מנהיג את העולם

חד גדיא בגמטריה יהודי

החשבון - חד גדיא 30 + 6 אותיות סה"כ = 36, יהודי 35 + 1 כולל סה"כ = 36

דזבין האותיות החיצוניות בגמטריה בן

החשבון דן 54, בן 52 + 2 אותיות סה"כ 54

לפי זה הפירוש חד גדיא דזבין אבא, יהודי הוא בן של אבא שבשמים.

המשך הפזמון בתרי זוזי

בתרי בגמטריה תרי"ג עם הכולל, זוזי בגמטריה שם הוי"ה

החשבון - זוזי 30, הוי"ה 26 + 4 אותיות סה"כ 30

הרמז - יהודי מקיים את המצות בגלל שהשם צוה.

ספירת העומר בגמטריה טהרת המדות

החשבון - ספירת העומר - ספירת 750 העומר 321 סה"כ = 1071

טהרת המדות - טהרת 614 המדות 455 סה"כ = 1069_ 2 מילים סה"כ 1071

ספרי המכון

גמרא ערוכה | נזיקין-א' וב' | חישובי | עולם התורה | ספר | חישובי הדורות | סדר | עבודת הקרבנות

לתרומות בנק הדואר - מספר בנק 09 סניף 001 מספר חשבון 7669677
דדרים פלוס - מכון ובהם נהגה ע"י עקיבא וינשטיין

בשנת ב"א תמ"ח בני נסעו מסוכות לאיתם.

בשנת ב"א תפ"ח הביאו מנחת העומר ולא היה לבני עוד מן בכליהם והתחילו לאכול מתבואת הארץ.

בשנת ג"א ת"ד ליל ט"ז ניסן נדה שנת המלך אחשורוש.

ביום ט"ז המן מרכיב את מרדכי על הסוס, אסתר מזמינה את אחשורוש והמן פעם שניה לסעודה, ותלו את המן.

י"ז ניסן

בשנת ב"א תמ"ח בני חזרו וחנו בפיתום לפני פי החירות.

י"ח ניסן

בשנת ב"א תמ"ח השלוחים חוזרים לפרעה,

י"ט - כ' ניסן

בשנת ב"א תמ"ח פרעה רודף אחרי ישראל.

ליל כ"א ניסן

בשנת ב"א תמ"ח ליל שביעי של פסח בני ירדו לים ונבקע הים. ובבקר בני אמרו שירה,

בשנת ג"א שצ"ג דניאל רואה על יד נהר הגדול חדקל מראות הנבואה.

לעילוי נשמת

זקנתי מרת מיכלא איטה רבינוביץ ע"ה בת הרה"ח הרב יחיאל מאיר ז"ל נלב"ע י"א ניסן תשנ"ז

★ ★ ★
חמי הרב שלמה בן הרב יעקב לוין ז"ל
נלב"ע י"ב ניסן תשס"ח

★ ★ ★
הרב ישראל צבי בן הרב אברהם מרדכי ז"ל
נלב"ע כ"ב ניסן תשס"ט

★ ★ ★
ת.נ.צ.ב. ה

תמכין דאורייתא

אלו יעמדו על הברכה אשר נשאם ליבם להיות לאחיעזר ואחיסמך

הרב אליעזר גרינברג שליט"א

הרב משה ישעיהו קרנגל שליט"א

נותן התורה יפתח להם את אוצרו הטוב

וארט קצר

דברי חיזוק ואמונה ע"י מכון ובהם נהגה

מיסודו של עקיבא וינשטיין

בימים ראשון שלישי חמישי - ר"ת רחש

כמאמר הכתוב רחש לבי

טלפון - 0794947202

במייל - k0527159361@gmail.com

